

Το πρόγραμμα "HELEN"

Του
Μιχάλη Τζεκάκη
(Πανεπιστήμιο Κρήτης, Βιβλιοθήκη)

Στις 18 Απριλίου είχε προγραμματιστεί η συνάντηση της επιτροπής για το πρόγραμμα Helen. Θεωρήθηκε καλό η συνάντηση αυτή να συνδιαστεί με την Ημερίδα που προβλέπεται από το συμφωνητικό να οργανωθεί στην Ελλάδα προκειμένου η ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα να ενημερωθεί τόσο για τους γενικότερους στόχους του Helen, όσο και για την πορεία των μέχρι τούδε εργασιών, τα προβλήματα που έχουν αναφύει και τις προοπτικές ολοκλήρωσής του. Ο συνδιασμός των δύο αυτών εκδηλώσεων θα έδινε τη δυνατότητα στους εταίρους μας του Bradford και του King's College καθώς επίσης και την εκπρόσωπο της Ε.Ε. παρευρεθούν να παρουσιάσει ο καθένας το καμμάτι της δουλειάς του και να έχουν μια απευθείας επαφή με το ελληνικό κοινό που κατά το μάλλον ή ήττον ενδιαφέρεται για το πρόγραμμα.

Με βάση το σκεπτικό αυτό η συνάντηση για την Ημερίδα προγραμματίστηκε για τις 19 Απριλίου του 1994. Προκειμένου να έχουμε όσο γίνεται μεγαλύτερη συμμετοχή του κοινού, η Ημερίδα οργανώθηκε με την συνεργασία της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων. Η κ. Αλεξάνδρα Παπάζογλου, που είναι μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Β. και συγχρόνως associated partner στο Helen ήταν ο σύζευκτος του ελληνικού τμήματος του Helen και της Ε.Ε.Β. Η ημερίδα έλαβε χώρα στις εγκαταστάσεις της βιβλιοθήκης του Κολλεγίου Αθηνών, άρχισε στις 4 το απόγευμα και ολοκληρώθηκε στις 9 μ.μ. Μετά τη συζήτηση ακολούθησε μικρά δεξίωση.

Συμμετοχή

Στην συνάντηση παραβρέθηκαν περίπου ογδόντα βιβλιοθηκάριοι προερχόμενοι κυρίως από τις βιβλιοθήκες της περιοχής Αθηνών παραβρέθηκαν όμως εκπρόσωποι και από τη Θεσσαλονίκη και από άλλες

περιοχές της χώρας. Οι συμμετάσχοντες προέρχονταν κυρίως από πανεπιστημιακές, ερευνητικές και ειδικές βιβλιοθήκες. Η συμμετοχή για τα ελληνικά δεδομένα θεωρείται πολύ ικανοποιητική.

Ανακοινώσεις

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με μία εισαγωγική εισήγηση του Μιχάλη Τζεκάκη σχετικά με τους τελικούς στόχους του Helen όσο και το προδρομικό του πρόγραμμα Libcon -4 έχουν ως βασικό τους αντικείμενο να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται από την καταλογογράφηση του ίδιου υλικού (ελληνικά βιβλία) σε δύο διαφορετικά περιβάλλοντα: το περιβάλλον που κυριαρχεί το ελληνικό αλφάβητο και αυτό που κυριαρχεί το λατινικό αλφάβητο. Βασικός στόχος επομένως του Helen είναι να βοηθήσει:

- στην επικοινωνία και ανταλλαγή δεδομένων που αντιστοιχούν στο ίδιο υλικό μεν αλλά με την μορφή τότε του ελληνικού και τότε του λατινικού αλφαβήτου.
- στην αξιοποίηση των βιβλιογραφικών δεδομένων που βρίσκονται αποθεωμένα στις μεγάλες βάσεις του εξωτερικού
- στην επιβοήθηση των ελληνικών και ξένων βιβλιοθηκών στο retrospective conversion του ελληνικού υλικού τους
- στη θεμελίωση διεθνών προγραμμάτων συνεργασίας για την καταλογογράφηση του ελληνικού υλικού.

Ακολούθησε η ανακοίνωση του κ. Mic Ridley σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάζουν τα διαφορετικά Greek character sets καθώς και τις προοπτικές για την λύση των προβλημάτων αυτών.

Η κ. Evelyn Cornell, της βιβλιοθήκης του King's College τους τρόπους και τις μεθόδους βάσει των οποίων γίνεται η καταλογογράφηση με λατινικό αλφάβητο των των ελληνικών βιβλίων από τις βιβλιοθήκες του εξωτερικού.

Η κ. Αμαλία Χατζευγενιάδου, συνεργάτης του κ. Mic Ridley για το Helen, μίλησε σχετικά με τα προγράμματα τα οποία επεξεργάζεται το Υπολογιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου του Bradford στα πλαίσια του Helen. Όταν ολοκληρωθούν, τα προγράμματα αυτά θα έχουν τη δυνατότητα να λειτουργούν σε ευρύ φάσμα υπολογιστικών συστημάτων (PC, Macintosh, Unix)

Ο κ. Γιάννης Κοσμάς μέλος της ομάδας μηχανογράφησης του Υπολογιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου της Κρήτης και η κ. Σάσα Τζεδάκη της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου της Κρήτης αναφέρθηκαν στις μεθόδους που χρησιμοποίησαν προκειμένου να τεστάρουν τα προγράμματα που δημιουργούνται στο υπολογιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου του Bradford, καθώς και στα μέχρι στιγμής αποτελέσματα της έρευνάς τους.

Τέλος ο κ. Γιάννης Μαΐστρος μίλησε για τις κατευθύνσεις και τους προβληματισμούς του ΕΛΟΤ στα θέματα δημιουργίας προτύπων μεταγλώττισης μεταγραμματισμού από το ελληνικό αλφάβητο στο λατινικό και αντίστροφα.

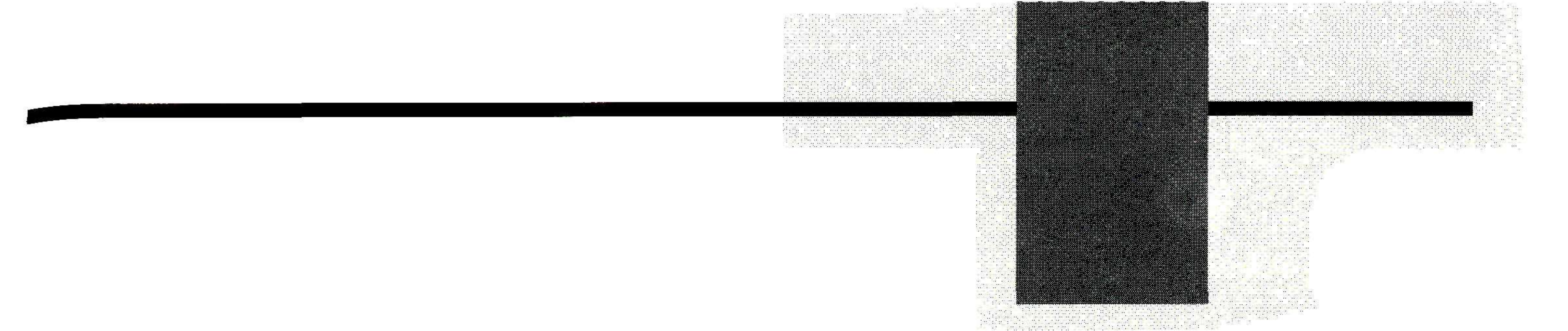
Συμπεράσματα

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι η συνάντηση αυτή ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη και αποδοτική διότι:

- η προσέλευση και ανταπόκριση των βιβλιοθηκάρων ήταν πέρα για πέρα ικανοποιητική τόσο από άποψη του αριθμού των συμμετασχόντων όσο και από το γενικό επίπεδο

- Δόθηκε η ευκαιρία να ενημερωθεί διεξοδικά το ελληνικό κοινό σχετικά με την πορεία του όλου προγράμματος.

- Διαπιστώθηκε η ύπαρξη εντόνου ενδιαφέροντος σχετικά με το όλο πρόγραμμα και τα προϊόντα που τελικά θα προέλθουν από αυτό, μια και σχετίζονται με το μεγάλο πρό-

βλημα της επικοινωνίας και ανταλλαγής ελληνικών βιβλιογραφικών δεδομένων μεταξύ ελληνικών και ξένων βιβλιοθηκών.

- Δόθηκε η ευκαιρία μιας απευθείας επαφής ανάμεσα στους ανθρώπους που εργάζονται στο Helen και στο κοινό που θα είναι ο τελικός αποδέκτης και χρήστης των προγραμμάτων που αυτοεκπονούν και επεξεργάζονται.

- Το ενδιαφέρον είναι έντονο και ζωηρό, όπως είπαμε, απομένει να διαπιστωθεί σε ποιο βαθμό τα τελικά προϊόντα του προγράμματος θα ανταποκριθούν στις προσδοκίες του κοινού και θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που αυτά θα κληθούν να λύσουν.

- Οι άνθρωποι του ΕΛΟΤ κάνουν μια πολύ σοβαρή δουλειά στα θέματα δημιουργίας προτύπων μεταγλώττισης και μεταγραμματισμού και θα πρέπει η εργασία αυτή να ληφθεί σοβαρά υπόψη από τους συνεργάτες του Helen

- Οι Έλληνες βιβλιοθηκάριοι είχαν την ευκαιρία να πληροφορηθούν σχετικά με τους τρόπους και τις μεθόδους καταλογράφησης των ελληνικών βιβλίων από τους συναδέλφους τους του εξωτερικού να κάνουν τις αναγκαίες συγκρίσεις σε σχέση με τα εδώ κρατούντα και να προβληματιστούν σε σχέση με τις προοπτικές ανάπτυξης προγραμμάτων συνεργασίας και ανταλλαγών βιβλιογραφικών δεδομένων.

- Σε μια φάση που ένας μεγάλος αριθμός ελληνικών βιβλιοθηκών κάνει τα πρώτα βήματα αυτοματοποίησης των διαδικασιών καταλογράφησης και ανάπτυξης της βάσης δεδομένων του, σεμινάρια αυτού του είδους είναι εξαιρετικά χρήσιμα για την οριοθέτηση της πορείας αυτών των προσπαθειών. Αυτό ακριβώς αιτιολογεί το ειλικρινές ενδιαφέρον του κοινού στην πρόσκληση για την Ημερίδα.

- Βραχυπρόθεσμα θα επωφεληθούν σημαντικά οι Έλληνες βιβλιοθηκάριοι διότι τα προϊόντα από το HELEN θα τους επιτρέψουν να επιταχύνουν τους ρυθμούς του retrospective conversion καθώς επίσης να επωφεληθούν από τα ξένα standards περιγραφικής και θεματικής καταλογράφησης.

Μακροπρόθεσμα όμως θα επωφεληθούν και οι βιβλιοθήκες του εξωτερικού οι οποίες προμηθεύονται ελληνικά βιβλία, διότι διαπιστώνεται ότι πολλές φορές η άγνοια της ελληνικής γλώσσας από τους ξένους καταλογγράφους οδηγεί σε πλήθος λαθών που ανιχνεύονται στις ξένες βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων.